

MB (věc C-451/16)

Datum rozhodnutí: 26. června 2018

Závěr: *Právo EU brání vnitrostátní právní úpravě, která vyžaduje, aby osoby, které změnilly pohlaví, vedle splnění kritérií fyzické, sociální a psychologické povahy splňovaly pro získání nároku na státní starobní důchod v okamžiku dosažení zákonného věku pro odchod do důchodu osob nově získaného pohlaví rovněž podmínku, že nejsou sezdány s osobou pohlaví, které nabyly v důsledku této změny.*

Skutkové okolnosti: MB se narodila jako osoba mužského pohlaví v roce 1948 a v průběhu roku 1974 vstoupila do manželství. Tato osoba začala žít v roce 1991 jako žena a v roce 1995 podstoupila chirurgickou změnu pohlaví. Nemá však k dispozici konečné osvědčení o uznání změny pohlaví, pro jehož vydání je podle vnitrostátní právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení vyžadováno zrušení manželství. S manželkou by si totiž přály setrvat z náboženských důvodů v manželském svazku. V průběhu roku 2008 dovršila MB věk 60 let, tj. věk, ve kterém lze ženám narozeným před 6. dubnem 1950 podle vnitrostátního práva přiznat státní starobní důchod „kategorie A“, a na základě příspěvků odvedených v průběhu své pracovní činnosti do systému státního důchodového pojištění podala žádost o přiznání tohoto důchodu počínaje daným okamžikem. Její žádost byla zamítnuta rozhodnutím ze dne 2. září 2008 s odůvodněním, že při neexistenci konečného osvědčení o uznání změny pohlaví nelze MB pro účely stanovení zákonného věku pro odchod do důchodu považovat za ženu.

Právní stránka: Diskriminací přímo založenou na pohlaví je situace, v níž je s osobou z důvodu jejího pohlaví zacházeno méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci. V projednávaném případě vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení podmiňuje přístup osoby, která změnila pohlaví, ke státnímu starobnímu důchodu v okamžiku dosažení zákonného věku pro odchod do důchodu zrušením manželství případně uzavřeného před touto změnou. Tato podmínka zrušení manželství se naproti tomu

nevztahuje na osoby, které mají stále stejné pohlaví jako při narození a jsou sezdané, jež tak mohou uvedeného starobního důchodu využít v okamžiku dosažení věku pro odchod do důchodu osob tohoto pohlaví, bez ohledu na svůj manželský stav. Vzhledem k cíli a podmínkám přiznání uvedeného starobního důchodu jsou situace osob, které změnilly pohlaví poté, co uzavřely manželství, a situace osob, které mají stále stejné pohlaví jako při narození a jsou sezdané, srovnatelné. Členským státům není umožněno zacházet s osobami ve srovnatelné situaci, tedy s osobou, která změnila pohlaví poté, co uzavřela manželství, a s osobou, která má stále stejné pohlaví jako při narození a je sezdaná, odlišně, co se týče věku podmiňujícího přístup ke státnímu starobnímu důchodu.

Související judikatura: rozsudek ze dne 10. května 2011, *Römer*, C-147/08, EU:C:2011:286, rozsudek ze dne 19. července 2017, *Abercrombie & Fitch Italia*, C-143/16, EU:C:2017:566.

Relevantní právní úprava: směrnice Rady 79/7/EHS o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení.

A. (věc C-679/16)

Datum rozhodnutí: 25. července 2018

Závěr: *Právo EU brání tomu, aby rezidentovi členského státu, který je těžce zdravotně postižený, odepřela obec jeho pobytu takovou dávku, jako je osobní asistence dotčená ve věci v původním řízení, z toho důvodu, že se zdržuje na území jiného členského státu za účelem absolvování vysokoškolského studia.*

Skutkové okolnosti: Žalobce v původním řízení se narodil v roce 1992 a bydlí v obci Espoo ve Finsku. Podle zjištění předkládajícího soudu potřebuje významnou pomoc, a to zejména s vykonáváním každodenních činností. Obec Espoo mu proto poskytla osobního asistenta, aby mohl absolvovat středoškolské studium ve Finsku. V srpnu roku 2013 požádal A. obec Espoo na základě zákona o službách poskytovaných zdravotně postiženým osobám o poskytnutí osobní asistence

v rozsahu přibližně pěti hodin týdně pro zajištění každodenních činností, zejména pro obstarávání nákupů, úklidu a praní prádla. V okamžiku podání této žádosti se A. právě stěhoval do Tallinnu v Estonsku, aby tam studoval v tříletém řádném prezenčním studiu v oboru právo, což vyžadovalo, aby A. trávil tři nebo čtyři dny týdně v estonském hlavním městě, přičemž měl v úmyslu vracet se každý víkend do Espoo. Požadované služby tedy měly být poskytovány mimo území Finska. Rozhodnutím ze dne 12. listopadu 2013, které bylo potvrzeno v odvolacím správním řízení rozhodnutím ze dne 4. února 2014, byla žádost o poskytnutí osobní asistence podaná A. zamítnuta s odůvodněním, že jeho pobyt mimo území Finska nelze považovat za příležitostný, přestože nedošlo ke změně obce, kde se nachází jeho bydliště. Obec Espoo je toho názoru, že není povinna zajišťovat poskytování služeb a podpůrných opatření mimo území Finska, neboť tento typ pobytu má podobnou povahu jako „obvyklý pobyt“. Obec dále uvedla, že osobní asistenci mimo území Finska lze poskytovat během dovolené či služební cesty, avšak změnil-li osoba v důsledku svého pobytu mimo území Finska obec místa bydliště nebo má mimo území Finska trvalý či obvyklý pobyt, neposkytuje se žádná náhrada. Správní soud v Helsinkách rozsudkem ze dne 27. června 2014 v podstatě potvrdil tuto argumentaci a zamítl žalobu, kterou A. podal proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o poskytnutí osobní asistence.

Právní stránka: Je nesporné, že osobní asistence dotčená ve věci v původním řízení byla zamítnuta výhradně z toho důvodu, že vysokoškolské studium absolvované A., který jinak splňoval všechny ostatní podmínky nutné pro přiznání této pomoci, probíhalo v jiném členském státě než ve Finsku. Takové zamítnutí musí být pokládáno za omezení svobody volného pohybu a pobytu na území jiného členského státu, přiznané každému občanu Unie článkem 21 odst. 1 SFEU. Takové omezení může být s ohledem na unijní právo odůvodněné pouze tehdy, pokud se zakládá na objektivních hlediscích obecného zájmu, která jsou nezávislá na státní příslušnosti dotčených osob, a pokud je přiměřené cíli legitimně sledovanému vnitrostátním právem. Z judikatury Soudního dvora vyplývá, že opatření je přiměřené, pokud je s to zajistit uskutečnění sledovaného cíle a přitom nepřekračuje meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné. Cíle sledované vnitrostátní právní úpravou, jejímž cílem je zakotvit skutečnou

vazbu mezi žadatelem o krátkodobou dávku při pracovní neschopnosti pro mladistvé se zdravotním postižením a příslušným členským státem a zachovat finanční rovnováhu vnitrostátního systému sociálního zabezpečení, jsou zajisté v zásadě legitimními cíli, jež mohou odůvodňovat omezení práva na volný pohyb a pobyt stanoveného v čl. 21 odst. 1 SFEU. Soudní dvůr však dospěl k závěru, že podmínky týkající se skutečného pobytu žadatele o dávku při pracovní neschopnosti nemohou být odůvodněny cíli uvedenými v předchozí větě. Soudní dvůr měl totiž konkrétně za to, že i když žadatel o tuto dávku pobýval v jiném členském státě než v dotčeném členském státě, existence skutečné a dostatečné vazby s územím tohoto členského státu může být prokázána jinými faktory než jen předchozím skutečným pobytem žadatele na území tohoto členského státu, a to především vazbami žadatele na daný vnitrostátní systém sociálního zabezpečení tohoto členského státu, jakož i rodinnými poměry žadatele.

Související judikatura: rozsudek ze dne 26. února 2015, *Martens*, C-359/13, EU:C:2015:118, rozsudek ze dne 2. června 2016, *Bogendorff von Wolfersdorff*, C-438/14, EU:C:2016:401.

Relevantní právní úprava: čl. 20 a 21 SFEU.

Saras Energía SA (věc C-561/16)

Datum rozhodnutí: 7. srpna 2018

Závěr: *Vnitrostátní úprava může stanovit jako hlavní způsob plnění povinností v oblasti energetické účinnosti systém ročního příspěvku do vnitrostátního fondu pro energetickou účinnost a uložit povinnosti v oblasti energetické účinnosti pouze některým podnikům působícím v odvětví energetiky, a to za předpokladu, že se označení těchto podniků za povinné strany skutečně zakládá na výslovně uvedených objektivních a nediskriminačních kritériích.*

Skutkové okolnosti: Společnost Saras Energía, španělský podnik působící v odvětví energetiky, podala k Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) žalobu proti vyhlášce č. IET/289/2015, z níž pro ni zejména vyplývá povinnost přispívat do Státního fondu pro energetickou účinnost za rok 2015.

Společnost Saras Energía tvrdí, že tato vyhláška je v rozporu se směrnicí 2012/27, jelikož jí ukládá plnit povinnosti v oblasti energetických úspor prostřednictvím ročního příspěvku do Státního fondu pro energetickou

účinnost, aniž jí umožňuje tyto povinnosti splnit zaváděním účinných opatření na úsporu energie, a navíc je taková povinnost uložena pouze maloobchodním prodejcům energie, a nikoli distributorům energie. Předkládající soud má za to, že hlavní otázkou ve věci v původním řízení je, zda je článek 71 zákona č. 18/2014 v souladu se směrnicí 2012/27 v rozsahu, v němž stanoví placení ročního finančního příspěvku do vnitrostátního fondu pro energetickou účinnost jako hlavní způsob plnění povinností v oblasti úspor energie. Upřesňuje, že tento fond je zřízen v souladu s čl. 20 odst. 4 směrnice 2012/27 a má sloužit k financování vnitrostátních iniciativ v oblasti energetické účinnosti.

Právní stránka: Článek 7 odst. 4 směrnice 2012/27 stanoví, že každý členský stát pro účely čl. 7 odst. 1 této směrnice určí povinné strany mezi distributory energie „[a/]nebo“ maloobchodními prodejci energie na základě objektivních a nediskriminačních kritérií. Přitom výklad čl. 7 odst. 4 uvedené směrnice je rovněž užitečný pro posouzení, zda členský stát v rámci uplatňování finančního mechanismu, na který se vztahuje odstavec 9 tohoto článku, určil vhodným způsobem podniky, které jsou povinny přispívat do tohoto mechanismu. Takové opatření je tedy přijato jako „alternativa“ k zavedení systému zmíněného v odstavci 1 tohoto článku a musí být doprovázeno rovnocennými zárukami. Podmínky určení povinných stran uvedené v čl. 7 odst. 4 směrnice 2012/27 musejí být tedy rovněž splněny, jestliže jsou tyto strany označovány v rámci mechanismu odlišného od mechanismu uvedeného v prvním odstavci. Skutečnost, že španělské znění čl. 7 odst. 4 směrnice 2012/27 neobsahuje výraz „a/nebo“, ale pouze souřadící spojku „a“, nemůže tento závěr zpochybnit, neboť z obecné systematiky uvedeného ustanovení vyplývá, že členské státy si mohou zvolit, zda určí jako povinné strany distributory energie nebo podniky zabývající se maloobchodním prodejem energie a vyloučí z kategorie povinných stran část subjektů působících v odvětví energetiky. Kromě toho je třeba uvést, že čl. 7 odst. 1 první pododstavec uvedené směrnice stanoví, že povinné strany mohou patřit do kategorie distributorů energie „a/nebo“ maloobchodních prodejců energie. Z toho vyplývá, že členské státy mohou určit za povinné strany pouze některé hospodářské subjekty, a jiné vyloučit, a to bez ohledu na základ pro opatření k plnění povinností v oblasti energetické účinnosti, které je skutečně zavedeno

vnitrostátní právní úpravou, s tím, že tyto povinné strany budou určeny na základě objektivních a nediskriminačních kritérií.

Relevantní právní úprava: čl. 7 a 20 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti.

David Smith v. Patrick Meade a další (C-122/17)

Datum rozhodnutí: 7. srpna 2018

Závěr: *Vnitrostátní soud rozhodující spor mezi jednotlivci, který není schopen ustanovení vnitrostátního práva, která jsou v rozporu s ustanovením určité směrnice, které splňuje všechny podmínky požadované k tomu, aby vyvolávalo přímý účinek, vyložit ve smyslu, který by byl v souladu s posledně uvedeným ustanovením, není na základě samotného unijního práva povinen neuplatnit daná vnitrostátní ustanovení, jakož ani výlukou uvedenou v souladu s nimi v pojistné smlouvě.*

Skutkové okolnosti: Dne 19. června 1999 byl D. Smith velmi vážně zraněn, když se do dávkovačky, v jejíž zadní části cestoval, srazila nedaleko Tullyallenu (Irsko) s jiným vozidlem, které rovněž jelo po veřejné komunikaci. V okamžiku nehody dodávku vlastněnou Philipem Meadem řídil Patrick Meade. Uvedená dodávka nebyla v zadní části vybavena pevně instalovanými sedadly pro cestující. Pojištění motorových vozidel, které Philip Meade uzavřel u FBD, bylo v okamžiku nehody platné a bylo schválené v souladu s použitelnou irskou právní úpravou. Daná pojistná smlouva obsahovala ustanovení, že pojištění kryje pouze cestující sedící na pevně instalovaném sedadle v přední části vozidla, v důsledku čehož z pojištění vylučovala cestující v zadní části dodávky. D. Smith podal žalobu k Vrchnímu soudu v Irsku, která směřovala proti bratrům Meadovým pro jejich nedbalost a zavinění. Se souhlasem účastníků řízení daný soud žalobu rozšířil i na FBD, Irsko a Attorney General. Poté, co FBD obdržela návrhová žádání D. Smithe, dopisem ze dne 13. srpna 2001 odmítla zaplatit jménem Philipa Meada náhradu újmy na zdraví způsobené D. Smithovi. Uvedená pojišťovna s odkazem na výlukou obsaženou v pojistné smlouvě tvrdila, že se uvedené pojištění nevztahovalo na újmy na zdraví způsobené osobám přepravovaným v části vozidla, která nebyla navržena ani vyrobena se sedadly pro cestující.

Právní stránka: Podle ustálené judikatury se nelze dovolávat směrnice ve sporu mezi jednotlivci s cílem vyloučit použití právní úpravy členského státu, která je s touto směrnicí v rozporu. Vnitrostátní soud je totiž povinen vyloučit použití vnitrostátního ustanovení, které je v rozporu s určitou směrnicí, pouze tehdy, je-li uplatňováno vůči orgánům členského státu, které jsou nadány výjimečnými pravomocemi ve srovnání s těmi, které vyplývají z pravidel použitelných ve vztazích mezi jednotlivci. Tím, co vnitrostátní soudy nutí i ve sporech mezi jednotlivci vyloučit uplatnění vnitrostátních ustanovení, pokud mají za to, že nelze zajistit konformní výklad daných ustanovení, je obecná zásada zákazu diskriminace na základě věku, a nikoliv směrnice konkretizující tuto obecnou zásadu v oblasti zaměstnání a práce. Zdrojem obecné zásady zákazu diskriminace na základě věku jsou totiž různé mezinárodněprávní instrumenty a ústavní tradice společné členským státům, a uvedená zásada, která je nyní zakotvena v článku 21 Listiny základních práv Evropské unie, proto musí být považována za obecnou zásadu unijního práva. Vnitrostátní soud tak není povinen pro účely určení, zda má D. Smith nárok požadovat od FBD náhradu újmy, která mu vznikla v důsledku dopravní nehody, která je základem dané věci, pouze na základě tohoto ustanovení třetí směrnice neuplatnit uvedená vnitrostátní ustanovení a vyluku uvedenou v souladu s nimi v pojistné smlouvě, kterou uzavřel Philip Meade, a rozšířit tak možnost dovolávat se směrnice na oblast vztahů mezi jednotlivci.

Související judikatura: rozsudek ze dne 24. ledna 2012, *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, rozsudek ze dne 25. června 2015, *Indėlių ir investicijų draudimas a Nemaņiūnas*, C-671/13, EU:C:2015:418, rozsudek ze dne 10. října 2017, *Farrell*, C-413/15, EU:C:2017:745.

Relevantní právní úprava: čl. 288 SFEU.

Renckhoff (věc C-161/17)

Datum rozhodnutí: 7. srpna 2018

Závěr: Pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti musí být vykládán v tom smyslu, že zahrnuje zpřístupnění fotografie, která předtím byla bez

omezujícího opatření zabráňujícího jejímu stažení a se svolením nositele autorského práva zveřejněna na jiných internetových stránkách, online na internetových stránkách.

Skutkové okolnosti: Dirk Renckhoff, který podal žalobu k zemskému soudu v Hamburku, je fotografem. Město Waltrop, které bylo původně žalovaným v prvním stupni, ale které již není účastníkem původního řízení, je odpovědné za střední školu ve Waltrop, která byla rovněž žalovanou v prvním stupni, vykonává dozor nad uvedenou školou a je zaměstnavatelem učitelů této školy. Od 25. března 2009 bylo možné na internetových stránkách školy konzultovat referát vypracovaný jednou ze žákyň v rámci jazykové vyučovací hodiny nabízené touto školou, jenž pro ilustrační účely obsahoval fotografii vytvořenou D. Renckhoffem (dále jen „fotografie“), kterou tato žákyně stáhla na internetových stránkách věnovaných cestování (dále jen „cestovatelské internetové stránky“). Fotografie byla umístěna na tyto internetové stránky bez omezujícího opatření zabráňujícího jejímu stažení. Žákyně uvedla pod touto fotografií odkaz na uvedené stránky. Dirk Renckhoff tvrdí, že poskytl právo k užívání jen provozovatelům cestovatelských internetových stránek a zveřejnění fotografie na internetových stránkách školy porušuje jeho autorské právo. Před soudem příslušným v prvním stupni se domáhal, aby bylo spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko pod sankcí uložení pokuty zakázáno rozmnožování nebo umožňování rozmnožování fotografie nebo její sdělování nebo umožňování sdělování veřejnosti, a podpůrně umožňování žákům rozmnožovat fotografii za účelem jejího umístění na internet. Domáhal se rovněž toho, aby mu uvedená spolková země zaplatila částku 400 eur jakožto náhradu škody. Vzhledem k tomu, že žalobě D. Renckhoffa bylo částečně vyhověno, bylo spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko uloženo, aby odstranila fotografii z internetových stránek školy a zaplatila částku 300 eur zvýšenou o úroky.

Právní stránka: Na rozdíl od hypertextových odkazů, které podle judikatury Soudního dvora přispívají zejména k řádnému fungování internetu tím, že umožňují šíření informací na této síti charakterizované dostupností obrovského množství informací (rozsudek ze dne 8. září 2016, *GS Media*, C160/15, EU:C:2016:644, bod 45), zpřístupnění díla bez svolení nositele autorského práva, které bylo předtím zveřejněno na jiných internetových stránkách, online na

internetových stránkách se svolením uvedeného nositele k naplňování takového cíle nepřispívá. Dovolit takové zpřístupnění online, aniž může nositel autorského práva uplatňovat práva upravená v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, by tedy narušilo přiměřenou rovnováhu uvedenou v bodech 3 a 31 odůvodnění této směrnice, kterou je třeba zachovat v digitálním prostředí mezi zájmem nositelů autorských práv a práv s nimi souvisejících na ochraně jejich duševního vlastnictví zaručené čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie, a ochranou zájmů a základních práv uživatelů předmětů ochrany, zvláště jejich svobody projevu a informací zaručené článkem 11 Listiny základních práv, jakož i obecného zájmu. Pokud jde o hledání rovnováhy mezi právem na vzdělání a ochranou práva duševního vlastnictví, unijní normotvůrce v čl. 5 odst. 3 písm. a) směrnice 2001/29 stanovil možnost členských států stanovit výjimky nebo omezení práv podle článků 2 a 3 této směrnice v případě užití pouze pro ilustrační účel při vyučování nebo při vědeckém výzkumu v rozsahu opodstatněném sledovaným nekomerčním účelem. Dále pokud jde o sdělování, které spočívá ve vložení hypertextového odkazu na dílo, jež bylo předtím sděleno se svolením nositele autorského práva, na internetové stránky, je zachována preventivní povaha práv nositele, neboť autor může v případě, že si již nepřeje sdělovat své dílo na dotčených internetových stránkách, jej odstranit z internetových stránek, na které bylo prvotně sděleno, čímž učiní nefunkčními všechny hypertextové odkazy na něj. Naproti tomu za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, vede zpřístupnění díla online na internetových stránkách k novému sdělení nezávislému na sdělení, ke kterému bylo původně uděleno svolení. V důsledku tohoto zpřístupnění online by takové dílo mohlo být nadále dostupné na posledně uvedených stránkách bez ohledu na předchozí svolení autora a navzdory jakémukoli jednání, kterým by se autor rozhodl již nesdělovat své dílo na internetových stránkách, na kterých bylo toto dílo prvotně sděleno s jeho svolením. Konečně v projednávaném případě uživatelka díla rozmnožila toto dílo na soukromém serveru a poté je umístila online na jiné internetové stránky, než byly stránky, na kterých došlo k prvotnímu sdělení. Tato uživatelka tedy měla rozhodující úlohu při sdělování tohoto díla veřejnosti, kterou nevzal autor tohoto díla v potaz při udělování svolení k prvotnímu sdělení.

Související judikatura: rozsudek ze dne 8. září 2016, *GS Media*, C-160/15, EU:C:2016:644, rozsudek ze dne 13. února 2014, *Svensson a další*, C-466/12, EU:C:2014:76.

Relevantní právní úprava: čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

Unimatic Vertriebs (věc C-485/17)

Datum rozhodnutí: 7. srpna 2018

Závěr: *Stánek, který využívá obchodník na veletrhu a na kterém několik dní v roce provozuje své činnosti, je „obchodní prostorou“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud s ohledem na všechny faktické okolnosti, za kterých obchodník tyto činnosti provozuje, a zejména s ohledem na vzhled tohoto stánku a informace uváděné v prostorách samotného veletrhu, může běžně informovaný a přiměřeně pozorný a obezřetný spotřebitel rozumně očekávat, že obchodník v uvedených prostorách provozuje své činnosti a že jej osloví s nabídkou k uzavření smlouvy.*

Skutkové okolnosti: Unimatic je distribuční společnost, která prodává zboží zejména na veletrhu *Grüne Woche* (zelený týden), který se koná každý rok v Berlíně. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že Unimatic prodává své zboží výhradně na veletrzích. Dne 22. ledna 2015 si na tomto veletrhu zákazník objednal na stánku společnosti Unimatic parní čistič / vysavač za cenu 1 600 EUR. Unimatic tohoto zákazníka neinformovala o právu na odstoupení od smlouvy upraveném podle německého práva v souladu s článkem 9 směrnice 2011/83. Sdružení mělo za to, že Unimatic měla uvedeného zákazníka informovat o právu na odstoupení od smlouvy, protože k uzavření kupní smlouvy došlo mimo obchodní prostory. Sdružení tudíž podalo k zemskému soudu ve Freiburgu žalobu, kterou se domáhalo, aby společnosti Unimatic bylo zakázáno prodávat její výrobky, pakliže nebude poskytovat spotřebitelům informace o jejich právu na odstoupení od smlouvy.

Právní stránka: Články 6 a 7 směrnice 2011/83 stanoví požadavky na informace a formální požadavky na „smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory“ ve smyslu čl. 2 bodu 8 této směrnice. Články 9 až 16 této směrnice kromě toho přiznávají spotřebiteli právo odstoupit od smlouvy v návaznosti na uzavření takové smlouvy a stanoví podmínky

a postupy pro výkon tohoto práva. Definice „smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory“ odkazuje na pojem „obchodní prostory“ ve smyslu čl. 2 bodu 9 uvedené směrnice. Cílem těchto ustanovení je ochrana spotřebitele nacházejícího se mimo obchodní prostory obchodníka před potenciálním vystavením psychologickému nátlaku nebo před využitím momentu překvapení vůči němu bez ohledu na to, zda si návštěvu obchodníka vyžádal, či nikoli. Unijní normotvůrce měl tedy v úmyslu zahrnout rovněž situace, kdy je spotřebitel osobně a individuálně osloven mimo obchodní prostory, avšak smlouva je uzavřena bezprostředně poté v obchodních prostorách obchodníka nebo s využitím jednoho z prostředků komunikace na dálku. Z toho vyplývá, že pokud unijní normotvůrce upravil ochranu spotřebitele v souvislosti se smlouvami uzavřenými mimo obchodní prostory pouze pro případy, kdy se spotřebitel v okamžiku uzavření smlouvy nenachází v prostorách trvale nebo obvykle využívaných obchodníkem, učinil tak právě proto, že byl toho názoru, že pokud se uvedený spotřebitel do takových prostor dostaví z vlastní vůle, může očekávat, že jej obchodník osloví, takže později nemůže případně platně namítat, že byl překvapen nabídkou od tohoto obchodníka. Stánky na trhu a veletržní stánky by měly být za obchodní prostory považovány v případě, že splňují podmínku, že se jedná o prostory, v nichž je provozována obchodní činnost, kterou lze označit za „běžnou“ nebo „obvyklou“. S ohledem na výše uvedené je

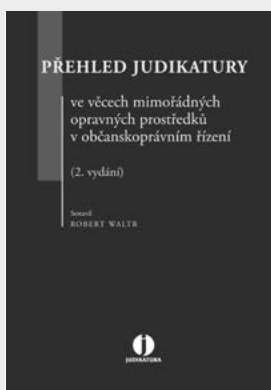
třeba za účelem určení, zda stánek na veletrhu musí být v uvedeném případě kvalifikován jako „obchodní prostory“ ve smyslu čl. 2 bodu 9 této směrnice, zohlednit, jak konkrétně působí vzhled tohoto stánku na veřejnost a konkrétně to, zda z pohledu průměrného spotřebitele působí takový stánek jako místo, kde obchodník, který jej využívá, obvykle provozuje své činnosti, včetně činností sezónních, takže takový spotřebitel může rozumně očekávat, že při návštěvě takového místa bude osloven s obchodní nabídkou. V této souvislosti je na vnitrostátním soudu, aby posoudil, jak vzhled dotčeného stánku působí na průměrného spotřebitele, a přitom zohlednil všechny faktické okolnosti, za kterých obchodník provozuje činnosti a zejména zohlednil informace uváděné v prostorách samotného veletrhu. Doba trvání dotčeného veletrhu není sama o sobě v tomto ohledu určující, vzhledem k tomu, že úmyslem unijního normotvůrce bylo, aby prostory, v nichž obchodník provozuje svou činnost sezónně, mohly být „obchodními prostory“ ve smyslu čl. 2 bodu 9 této směrnice.

Související judikatura: rozsudek ze dne 8. března 2018, *DOCERAM*, C-395/16, EU:C:2018:172, rozsudek ze dne 22. dubna 1999, *Travel Vac*, C-423/97, EU:C:1999:197.

Relevantní právní úprava: čl. 2 bod 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU o právech spotřebitelů.

Připravil: Jan Tlamycha

KNIŽNÍ NOVINKY Z NAKLADATELSTVÍ WOLTERS KLUWER

Přehled judikatury ve věcech mimořádných opravných prostředků v občanskoprávním řízení 2. vydání

Robert Waltr

Užitečná pomůcka zejména pro soudce, advokáty i širší právnickou veřejnost.

Jednotlivé judikáty se neomezují na právní věty, nýbrž obsahují i klíčové partie odůvodnění; naproti tomu ty části odůvodnění, které se nevztahují k problematice řešené v právních větách, jsou v zájmu přehlednosti vypuštěny. Odkazy na ustanovení právních předpisů jsou aktualizovány formou poznámek pod čarou.

Tematicky je přehled rozdělen do tří částí. První část je věnována žalobě na obnovu řízení, druhá žalobě pro zmatečnost a třetí, nejrozsáhlejší část, judikatury ve věcech dovolání. Každá část je dále vnitřně členěna, uspořádána podle příslušných ustanovení občanského soudního řádu a jednotlivé judikáty jsou opatřeny stručnými nadpisy, aby uživatel mohl rychle najít odpověď na otázky, po nichž pátrá. K tomuto účelu slouží i rejstříky umístěné na konci publikace.

Objednat můžete na obchod.wolterskluwer.cz